

MÝTY A FAKTA

o teplárenství v České republice

Zpracovala a předkládá:
Odborná sekce – Energetika při Okresní hospodářské komoře v Mostě

V Mostě dne 7.10.2009

Teplárenství v České republice

MÝTY

1. Teplárna je označení pro každý zdroj tepla, který přes vodní či parní potrubní systém dodává teplo do radiátorů a teplou vodu domácnostem a ostatním spotřebitelům.
2. Teplárny slouží jen pro vytápění bytů
3. Teplárny dělíme na malé a velké. Ty velké zatěžují životní prostředí mnohem více, protože vypouští do vzduchu poměrově větší množství škodlivin
4. Teplárny spalující uhlí jsou neekologické a měly by přejít na jiný druh paliva, nejlépe zemní plyn což je logisticky a technologicky lehce zajištitelné.
5. Velkých tepláren je jen pár, rozhodující jsou ty malé, které mohou přejít na OZE, příp. zemní plyn a přestat spalovat uhlí

FAKTA

Teplárna je označení pro jeden typ zdroje tepla, a to takový, který kromě tepla produkuje i elektrickou energii, tedy využívá vstupní palivo tím neefektivnějším způsobem. Kromě toho ještě rozlišujeme vytápny – zdroj tepla, který přeměňuje energii ve vstupním palivu pouze na teplo, bez výroby elektrické energie, a elektrárny, které naopak energii ve vstupním palivu přeměňují pouze na elektrickou energii.

Významná část celkové produkce, ve formě technologické páry, tepla z tepláren je určena pro průmyslové využití (chemický průmysl, automobilový průmysl, železářny, gumárenství apod.), jako nenahraditelná součást technologických procesů.

Opak je pravdou. Dělení tepláren podle velikosti je výmysl úředníků. Emisní limity pro vypouštění škodlivin do ovzduší jsou u malých zdrojů do 1 MWt 2500mg oxidů síry/m³, 650 mg oxidů dusíku/m³ a 250 mgTZL/m³ (prachu), u velkého zdroje nad 300 MWt je to 500mg oxidů síry/m³, 400 mg oxidů dusíku/m³ a 50 mgTZL/m³ (prachu).

Je pravda, že záměna uhlí za zemní plyn znamená v místě spotřeby zlepšení (zmenšení oxidů dusíku na polovinu, stejné TZL a 15x méně oxidů síry), s důvodným podezřením výrazného zhoršení životního prostředí v místě těžby. Neexistuje seriózní analýza, zabývající se celkovým součtovým dopadem těžby, transportu a spotřeby na životní prostředí.

Při této záměně potřeba zemního plynu stoupne z 9 na 14 mld. m³. Na to není vybudovaná infrastruktura, není dostatečná kapacita vysokotlakých plynovodů a zásobníků plynu pro krytí špiček, navíc reálná bezpečnostní hrozba totální závislosti na dovozu z nestabilních oblastí a se zlým úmyslem vyvolaných lokálních havárií.

Podle statických údajů ERÚ bylo rozdělení dodávek tepla v roce 2008: zdroje nad 300 MWt - 29 500 TJ, tj. 54% - velké zdroje do 30 MWt - 11 500 TJ, tj. 21% - střední zdroje do 3 MWt - 4 500 T - malé

Teplárenství v České republice

6. Přejít z uhlí na jiný druh paliva nemá prakticky žádný dopad na cenu tepla.
- Pro porovnání- podle statistických údajů ERÚ a Teplárenského sdružení ČR v roce 2008 byla průměrná cena tepla:
Pardubický kraj 348,75 Kč/GJ, podíl uhlí > 73%
Liberecký kraj 555,87 Kč/GJ, podíl uhlí < 4%
7. Ideální pro teplárny je spalování biomasy, zvláště dřevní hmoty – štěpky, peletky, dřevěné brikety
- Produkce biomasy v ČR je 1,6 mil. tun/rok. Pro náhradu uhelných tepláren by bylo zapotřebí vyprodukovat biomasy 11x více. Odhadovaná celková maximální produkce biomasy v ČR je xxxx tun/rok. I při ignorování celkového světového deficitu potravin je i důvodné podezření na extrémní nárůst podílu prachových mikročástic v ovzduší a problematický celkový energetický efekt v celém výrobním procesu spalitelné biomasy.
8. Problémy teplárenství se zveličují, v podstatě žádné nejsou, a to jen teplárnici žádají nepřiměřené úlevy, vždyť už takhle mají jen samé výhody
- Nutno si uvědomit, že teplárny jsou nejenom dodavatelem tepla pro více než polovinu domácností v ČR, ale zároveň významnými producenty elektrické energie, včetně tzv. regulační. Celá třetina z objemu poskytovaných podpůrných služeb (tj. regulace elektrizační soustavy tak, aby nezkolabovala) byla v roce 2008 zajištěna právě teplárnami. Při jejich přechodu právě na jiný druh paliva vyvstane problém, jak tyto služby m.j. i pro bezpečnost přenosových sítí zajistit.
9. Teplárny mají přirozený monopol, který soustavně zneužívají a tvoří si cenu tepla, jak se jim zlíbí
- Je pravda, že svým způsobem přirozený monopol v dodávkách tepla existuje. Je to dáno historickým vývojem a vlastnictvím rozvodných tepelných sítí. Cena tepla je však regulována státem, který navíc má i kontrolní a represivní mechanismy při nedodržování státem daných pravidel (Státní energetická inspekce a Ministerstvo financí).
10. Teplo z plynu je levnější a vyplatí se postavit si malý plynový kotel a odpojit se od dálkového vytápění teplem z tepláren.
- Je skutečností, že pokud krátkozrace nepočítáme veškeré podílové investiční, provozní a údržbové náklady, neohlížíme se na ekologii (byť paradoxně ve jménu ekologie toto děláme) a vezmeme pouze cenu plynu při spolehnutí na stabilitu dodávek, pak je v mnoha případech finančně výhodnější vyrábět si teplo z plynu sami.
11. Je ekologičtější a ekonomičtější zrušit teplárnu a centrální zásobování teplem nahradit lokálními plynovými zdroji.
- Existuje řada případových studií, které prokazují negativní efekt lokálních plynových kotlen z hlediska zhoršení lokální imisní situace, speciálně v kategoriích prach a oxidů dusíku, umocněno razantním zvýšením objemu a výkonu automobilové dopravy.